

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

22 martie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Toma Nadejda,

Judecători – Boico Victor, Diaconu Iurie, Catan Liliana, Guzun Ion,

juducând, fără citarea părților, în baza materialelor cauzei, recursurile ordinare declarate de către procurorul-șef al Procuraturii de circumscripție Cahul, Calendari Dumitru, de către avocatul Turculeț Mariana în numele inculpatului și de către inculpatul Petrache Andrei, împotriva deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 17 august 2020, în cauza penală în privința lui,

Petrache Andrei xxxx, născut la xxxxxx, originar din xxxxxx și domiciliat în xxxxxxxx

Termenul de examinare a cauzei:

prima instanță: 16.09.2019 – 21.11.2019

instanța de apel: 30.12.2019 – 17.08.2020

instanța de recurs ordinar: 27.10.2020 – 22.03.2021

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătoriei Cimișlia, sediul Central, din 21 noiembrie 2019, Petrache Andrei a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 171 alin. (1), art. 172 alin. (1), art. 179 alin. (2) Cod penal, și condamnat după cum urmează:

- în baza art. 179 alin. (2) Cod penal la 1 an de închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis;

- în baza art. 172 alin. (1) Cod penal la 3 ani de închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis;

- în baza art. 171 alin. (1) Cod penal la 3 ani și 6 luni de închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis;

În conformitate cu art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate în baza art. 171 alin. (1), art. 172 alin. (1), art. 179 alin. (2) Cod penal, inculpatului Petrache Andrei i-a fost stabilită o pedeapsă definitivă de 6 ani de închisoare cu executarea pedepsei într-un penitenciar de tip semiînchis.

A fost respinsă ca neîntemeiată, solicitarea procurorului privind încasarea de la Petrache Andrei în beneficiul statului a cheltuielilor judiciare în sumă de 4140 lei, pentru efectuarea expertizelor judiciare.

A fost soluționată soarta corpurilor delictive.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că, Petrache Andrei la data de 28 iunie 2019, aproximativ la ora 23:00, dându-și seama de caracterul prejudiciabil a acțiunilor sale criminale, având scopul violării de domiciliu și folosindu-se de faptul că ușa la domiciliu nu era încuiată, a pătruns și a rămas ilegal în domiciliul lui xxxxx xxxx, din s. xxxxx r. xxxx, fără consimțământul acesteia, refuzând la cererea ultimei să părăsească domiciliul la cerința părții vătămate, amenințând-o cu un băț că va aplica forța fizică.

Acțiunile lui Petrache Andrei au fost încadrate în baza art. 179 alin. (2) Cod penal, conform indicilor calificativi: *„violarea de domiciliu - pătrunderea și rămânerea ilegală în domiciliul sau reședința unei persoane fără consimțământul acesteia și refuzul de a le părăsi la cererea ei”*.

Tot el, Petrache Andrei, la data de 28 iunie 2019, aproximativ după ora 23:00, după ce a pătruns ilegal în domiciliul lui xxxxx xxxx, situat în din s. xxxxx r. xxxx, continuându-și acțiunile sale ilegale, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale criminale, acționând intenționat și urmărind scopul satisfacerii poftei sexuale în formă perversă, aflându-se în dormitorul domiciliului la xxxxx xxxx, prin amenințare psihologică cu constrângere fizică, manifestată prin demonstrare a unui fragment din lemn, pe care l-a luat de după ușa de la intrare din domiciliul părții vătămate, prin aplicarea violenței fizice manifestate prin îmbrâncire, a apucat-o cu mâna de după cap, aplecând-o spre membrul său sexual, cât și profitând de imposibilitatea victimei de a se apăra, a impus-o pe xxxxx xxxx să se dezbrace de haine, și a impus-o să-i satisfacă pofta sexuală în formă perversă și anume i-a introdus membrul viril în gură, astfel satisfăcându-și pofta sexuală în formă perversă.

Acțiunile lui Petrache Andrei, au fost încadrate în baza art. 172 alin. (1) Cod penal, conform indicilor calificativi: *„acțiuni violente cu caracter sexual - satisfacerea poftei sexuale în forme perverse, săvârșite prin constrângere fizică și psihică a persoanei, profitând de imposibilitatea acesteia de a se apăra”*.

Tot el, Petrache Andrei, la data de 28 iunie 2019, aproximativ după ora 23:00, după ce a comis violare de domiciliu și acțiuni violente cu caracter sexual în formă perversă, față de xxxxx xxxx, fiind în stare de ebrietate alcoolică, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale criminale, acționând intenționat și urmărind scopul violării ultimei, aflându-se în dormitorul domiciliul lui xxxxx xxxx, prin amenințare psihologică cu constrângere fizică, cât și profitând de imposibilitatea victimei de a se apăra, a violat-o pe xxxxx xxxx, fiind surprins de către fosta sa concubină Soga Tatiana și angajații Inspectoratului de Poliție Cimișlia - Zamahin Boris și Motroi Elena.

Acțiunile lui Petrache Andrei fiind încadrate în baza art. 171 alin. (1) Cod penal, conform indicilor calificativi: *„violul - raportul sexual săvârșit prin constrângere fizică și psihică a persoanei, profitând de imposibilitatea acesteia de a se apăra, săvârșită cu amenințarea aplicării violenței”*.

3. Sentința primei instanțe a fost atacată cu apel de către:

- inculpatul Petrache Andrei, prin care a solicitat să fie achitat pe motiv că nu au fost constatate suficiente probe pentru a-l condamna;

- procurorul în Procuratura raionului Cimișlia – Pașcaneanu Sergiu, prin care a solicitat casarea parțială a sentinței și emiterea unei noi hotărâri potrivit modului pentru prima instanță, prin care să fie încasate cheltuielile judiciare suportate pentru efectuarea expertizelor judiciare în mărime de 4140 lei.

3.1 În motivarea cerințelor sale, inculpatul a invocat că:

- consideră sentința ca fiind neîntemeiată, deoarece aceasta se bazează doar pe spusele martorilor și a părții vătămate, fără a fi întemeiată pe probe;

- a solicitat să fie achitat, din lipsa probelor ce i-ar demonstra vinovăția, și totodată, audierea tuturor participanților la proces, deoarece neîntemeiat a fost recunoscut vinovat de către prima instanță;

3.2. În motivarea cerințelor sale, procurorul a invocat că:

- prima instanță corect a calificat acțiunile inculpatului, fiindu-i stabilită și o pedeapsă echitabilă pentru faptele comise, însă, greșit a respins cererea acuzatorului de stat cu privire la încasarea de la inculpat în beneficiul statului a cheltuielilor judiciare suportate pentru efectuarea expertizelor medico – legale în mărime de 4 140 lei;

- expertizele au fost dispuse în baza art. 143 Cod de procedură penală, și potrivit art. 227, art. 229 Cod de procedură penală, aceste cheltuieli urmează a fi încasate de la inculpat.

4. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul, din 17 august 2020, au fost respinse ca nefondate apelurile declarate de către procurorul în Procuratura r. Cimișlia, Pașcaneanu Sergiu și apelul declarat de către inculpatul Petrache Andrei, fiind menținută sentința primei instanțe fără modificări.

4.1. Pentru a decide astfel, instanța de apel, a notat că, prima instanța a examinat cauza, analizând amplu probele anexate la dosar, respectând prevederile art. 101 Cod de procedură penală, corect au fost constatate neconcordanțele între declarațiile părții vătămate și declarațiile martorilor, care coroborează și se completează între ele, inclusiv fiind demonstrată veridicitatea acestora și prin procesele – verbale de confruntare, cercetare la fața locului, efectuate în prezenta cauză.

Instanța de apel a remarcat că, chiar dacă partea apărării a invocat că, nu a fost demonstrat faptul că inculpatul ar fi comis faptele imputate, materialele dosarului demonstrează că acțiunile inculpatului au fost îndreptate spre săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 171 alin. (1), art. 172 alin. (1) Cod penal.

Instanța de apel a menționat că, inculpatul a solicitat emiterea unei hotărâri de achitare, însă nu a indicat careva motive plauzibile în acest sens, menționând doar faptul că, prima instanță și-ar fi întemeiat soluția pe declarațiile martorilor și a părții vătămate, precum și că nu există probe la dosar, din care să rezulte că el ar fi săvârșit infracțiunile prevăzute de art. 171 alin. (1), art. 172 alin. (1) Cod penal,

menționând că, în rapoartele de expertiză efectuate, nu sunt indicate careva leziuni corporale ce ar demonstra întreținerea unui raport sexual forțat.

Instanța de apel la acest capitol a relevat că, chiar dacă în raportul de expertiză efectuat în privința părții vătămate, la compartimentul „concluzii” nu au fost reflectate careva leziuni corporale, cauzate în urma raportului sexual forțat (Vol. I, f.d.87-88), acest fapt nu denotă nevinovăția inculpatului, or, întreținerea raportului sexual forțat nu neapărat se finalizează cu cauzarea leziunilor corporale, deci toate acestea nu demonstrează că, de către inculpat nu au fost săvârșite faptele comise.

Instanța de apel a menționat că, alegațiile inculpatului sunt combătute prin probe pertinente și concludente, care coroborează și se completează între ele și demonstrează vinovăția inculpatului de comiterea infracțiunilor incriminate. Inclusiv faptul că, martorul Covali Elena nu a observat careva arsuri pe corpul inculpatului nu denotă faptul că acesta nu ar fi săvârșit infracțiunile imputate. Or, la acel moment martorul a atras atenția la acțiunile inculpatului și nu la analiza corpului acestuia, polițiștii fiind interesați de modul în care ei pot acționa ca să salveze partea vătămată, și chiar de el are careva cicatrice pe corp, în acel moment în raport cu acțiunile pe care le întreprinde inculpatul, nu aveau nici o importanță existența cicatricelor. Astfel, manifestându-se necesitatea respingerii argumentelor invocate în apelul depus de inculpat, precum că la caz, nu a fost demonstrat prin probe de către partea acuzării că, Petrache Andrei ar fi comis faptele imputate, în urma examinării cauzei fiind demonstrat că anume el a săvârșit infracțiunile incriminate.

Instanța de apel a concluzionat că, argumentele inculpatului nu și-au găsit confirmare, și chiar contravin probatoriului administrat, iar nerecunoașterea vinovăției de către inculpat urmează a fi apreciată ca o tactică de apărare, ultimul urmărind scopul de a se eschiva de la răspunderea penală pentru faptele comise și de a-i fi stabilită o pedeapsă mai blândă, solicitând în apel și aplicarea prevederilor art. 385 alin. (5) Cod de procedură penală.

Cu referire la alegațiile inculpatului, în vederea aplicării în privința acestuia a prevederilor art. 385 alin. (5) Cod de procedură penală, instanța de apel a specificat că, constatarea deținerii condamnatului în condiții contrare art. 3 CEDO este de competența judecătorului de instrucție, context în care, Petrache Andrei nu a prezentat nici un act judecătoresc din care să rezulte adresarea cu o plângere împotriva condițiilor rele de detenție în instituțiile penitenciare și de admitere a plângerii sale, însă acest fapt nu-l privează de dreptul adresării ulterioare cu o astfel de plângere la judecătorul de instrucție.

Sub aspectul pedepsei aplicate inculpatului, instanța de apel a notat că instanța de fond întemeiat a conchis că, circumstanțele cauzei în ansamblu, denotă faptul că, o pedeapsă definitivă cu închisoare pe un termen de 6 ani, pentru faptele comise, constituie o pedeapsă echitabilă. Pedeapsă, care impune inculpatului lipsuri și restricții ale drepturilor sale, proporționale cu gravitatea infracțiunilor

săvârșite și va fi suficientă pentru restabilirea echității sociale, adică a drepturilor și intereselor părții vătămate, ale statului și întregii societăți, perturbate prin comiterea infracțiunii și va contribui la realizarea scopului de corectare a lui Petrache Andrei, de prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni.

Instanța de apel a constatat faptul că, la stabilirea pedepsei inculpatului, instanța de fond a acordat deplină eficiență prevederilor art. 61, art. 75-78 Cod penal, ordine în care, s-a ținut cont de criteriile generale de individualizare a pedepsei, de circumstanțele în care a fost comisă fapta, de persoana celui vinovat, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării acestuia.

Referitor la apelul declarat de procuror, instanța de apel a menționat că procurorul solicită încasarea sumei de 4 140 lei, care ar fi fost achitată pentru efectuarea expertizelor, însă acuzatorul de stat în instanța de apel nu a răspuns de cine a fost achitată suma dată, deci nu a fost confirmat că aceste cheltuieli ar fi fost suportate de cineva, dar a fost solicitată încasarea sumei date în beneficiul statului. Nefiind prezentate acte contabile, care ar demonstra suportarea cheltuielilor judiciare invocate, prima instanță just a conchis că cererea acuzatorului cu privire la încasarea sumei de 4 140 lei, este neîntemeiată.

Instanța de apel, a conchis că, argumentul procurorului privind necesitatea încasării sumei în mărime de 4 140 lei este neîntemeiat, or, suma dată nu se include în prevederile art. 227-229 Cod de procedură penală, iar din motivul că procurorul nu a demonstrat faptul suportării acestor cheltuieli, acestea nu pot fi solicitate și nu pot fi puse pe seama inculpatului.

5. Decizia instanței de apel din **17 august 2020**, pronunțată integral la **16 septembrie 2020**, este atacată cu recursuri ordinare de către:

- procurorul-șef al Procuraturii de Circumscripție Cahul, Calendari Dumitru, prin care, invocând drept temei pentru recurs prevederile **art. 427 alin. (1) pct. 6) 16)** Cod de procedură penală, solicită casarea parțială a deciziei în latura respingerii apelului procurorului cu privire la soluția privind cheltuielile judiciare;

- avocatul Turculeț Mariana în numele inculpatului, prin care, invocând drept temei pentru recurs prevederile **art. 427 alin. (1) pct. 6)** Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei, pronunțarea unei decizii prin care inculpatul Petrache Andrei să fie achitat pe motiv că faptele infracționale ce i se incriminează nu au fost săvârșite de către acesta;

- inculpatul Petrache Andrei, care fără a invoca vreun temei din cele prevăzute la art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei, cu pronunțarea unei noi decizii prin care să fie achitat pe motiv că faptele infracționale ce i se incriminează, nu au fost săvârșite de către acesta.

La data de 01 octombrie 2020 inculpatul Petrache Andrei a înaintat recurs suplimentar motivat.

5.1 În motivarea cerințelor sale, procurorul invocă că:

- concluzia instanței de apel precum că, „nefiind prezentate acte contabile, care ar demonstra suportarea cheltuielilor judiciare invocate”, care a stat la baza

respingerii solicitării procurorului privind încasarea cheltuielilor judiciare – o consideră neîntemeiată, or, faptul achitării sau achitării ulterioare a expertizelor judiciare, nu poate fi invocat ca motiv pentru eliberarea inculpatului de plata acestor cheltuieli;

- consideră că, nu este important cine a achitat sumele pentru efectuarea expertizelor judiciare, organul de urmărire penală sau instituția specializată în efectuarea expertizelor judiciare, or, în acest context se solicită încasarea cheltuielilor judiciare de la inculpat în contul statului, ci nu în contul acestor instituții;

- suportarea cheltuielilor judiciare într-o cauză penală este provocată de săvârșirea unei infracțiuni, care evident impune desfășurarea urmăririi penale și a judecării cauzei, context în care, cheltuielile judiciare sunt imputabile inculpatului condamnat pentru săvârșirea infracțiunii, temeiul juridic fiind fapta infracțională, deoarece dacă infracțiunea nu avea să fie săvârșită, astfel de cheltuieli nu s-ar fi efectuat;

- există deja practica judiciară de recuperare a cheltuielilor legate de efectuarea expertizelor judiciare;

- la soluționarea chestiunii cu privire la cine suportă cheltuielile respective, trebuie soluționată reieșind din prevederile art.229 alin.(1) Cod de procedură penală, care pe prim plan pune sarcina pe condamnat, responsabil de aceste cheltuieli în legătură cu comiterea infracțiunii. Și doar dacă condamnatul nu este în stare să le achite din diferite motive, invaliditate, incapacitatea juridică etc., cheltuielile sunt trecute în contul statului;

5.1 *În motivarea recursului ordinar, avocatul Turculeț Mariana în numele inculpatului invocă că:*

- atât prima instanță, cât și instanța de apel nu au luat în considerare motivele invocate de inculpat cât și de apărare;

- nu a fost dovedită în nici un mod prezența elementelor componente de infracțiune prevăzute la art. 171 alin. (1), 172 alin. (2), 179 alin. (2) Cod penal, deoarece partea acuzării nu a prezentat nici o probă materială directă, care ar demonstra vinovăția inculpatului, or, potrivit art. 8 alin. (3) din Codul de procedură penală, concluziile despre vinovăția persoanei de săvârșirea infracțiunii nu pot fi întemeiate pe presupuneri. Toate dubiile în probarea învinuirii, care nu pot fi înlăturate în condițiile prezentului cod se interpretează în favoarea bănuțului, învinuitului, inculpatului.

- instanța de apel a respins incorect versiunea inculpatului privitor la cele întâmplate la data de 28.06.2019, fără a face vreo concluzie asupra raporturilor de expertiză judiciară nr. xxxxxxxx din xxxxxx, în care este indicat că la Petrache Andrei, careva leziuni corporale sau semne ale unui raport sexual forțat, nu au fost depistate. În froțiurile și tamponul prelevate de la Petrache Andrei, celule a epiteliului vaginal, nu au fost depistate. Cât și raportul de expertiză nr. xxxxxxxx din xxxxxx, în care este indicat că la xxxxx xxxx, careva leziuni corporale sau

semne ale unui raport sexual forțat, nu au fost depistate. În frotiurile și tamponul prelevate de la xxxxx xxxx, spermatozoizi nu au fost depistați;

- nu s-au examinat împrejurările cauzei în sensul dacă victima s-a aflat sau nu în imposibilitate de a se apăra ori de a-și exprima voința, astfel nu s-a ținut cont de probele acumulate, lipsa unui raport corespunzător al expertului, în cazul în care pentru stabilirea stării psihice a victimei este necesară efectuarea expertizei judiciare;

5.3. În motivarea recursului ordinar, inculpatul invocă că:

- atât sentința primei instanțe, cât și decizia instanței de apel s-au bazat pe declarațiile părții vătămate, a martorului Soga Tatiana și a polițistului Covali Elena, însă nu au fost prezentate careva probe materiale ce ar demonstra cu certitudine vinovăția în săvârșirea infracțiunilor imputate;

- pledează pentru o examinare corectă a cauzei penale în care figurează ca inculpat cu respectarea principiilor prevăzute de Convenția Europeană pentru Drepturile Omului;

- instanța de apel, la examinarea cauzei, nu a luat în considerație, toate probele prezentate de el în calitate de inculpat, precum și nu a luat în considerație nici probele ce derivă din rapoartele de expertize, ce demonstrează că raportul sexual nu a avut loc;

- declarațiile prezentate de către martorul Soga Tatiana nu sunt concrete.

5.4 La data de 05 octombrie 2020, în cadrul Curții Supreme de Justiție a fost înregistrată o cerere de recurs suplimentară din partea inculpatului Petrache Andrei, prin care, invocând ca temei pentru recurs prevederile *art. 427 alin. (1) pct. 6) 8) 15)* Cod de procedură penală, a solicitat să fie achitat în săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 171 alin. (1) și art. 172 alin. (1) Cod penal.

În motivarea cerințelor sale, inculpatul invocă că:

- sentința primei instanțe nu corespunde cerințelor stabilite de Codul de procedură penală, Constituția Republicii Moldova și art. 6 CEDO, deoarece în sentința nominalizată lipsește solicitarea procurorului și avocatului cu privire la dezbateri judiciare;

- prima instanță și instanța de apel au pus la baza învinuirii probe contrar prevederilor Codului de procedură penală;

- toate încălcările comise de organul de urmărire penală, precum și erorile instanțelor ierarhic inferioare au dus la încălcarea dreptului la un proces echitabil;

- aprecierea eronată și superficială a probelor, chestiune ce a fost admisă de prima instanță, a dus la încălcarea dreptului inculpatului, la un proces echitabil;

6. Judecând recursurile declarate, pe baza materialului din dosarul cauzei și a motivelor invocate, Colegiul penal lărgit consideră că acestea urmează a fi respinse, cu menținerea deciziei instanței de apel, din următoarele raționamente.

În conformitate cu art. 424 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța de recurs judecă recursul numai cu privire la persoana la care se referă declarația de recurs și numai în raport cu calitatea pe care aceasta o are în proces.

Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute în art. 427, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația condamnaților.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală stipulează că judecând recursul, instanța respinge recursul ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate.

Colegiul penal lărgit reține că, soluția respectivă se adoptă în cazul în care se constată că recursul nu a fost declarat cu respectarea condițiilor legale (este tardiv sau inadmisibil) ori nu este întemeiat legal (este nefondat).

Recursul este nefondat atunci când hotărârea atacată este legală, întemeiată și motivată.

6.1. Cu referire la recursul depus de către avocatul Turculeț Mariana în numele inculpatului.

Reieșind din conținutul recursului declarat de avocat, recurentul invocă ca temei de casare a hotărârii instanței de apel prevederile art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, sub aspectul că *„instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței”*.

Într-un prim aspect, este relevant de a specifica că, invocând eroarea de drept prevăzută de art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, recurentul menționează despre faptul că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, însă afirmațiile aduse în recurs sânt de ordin general și declarative.

Astfel, Colegiul penal lărgit, în urma analizei materialelor cauzei, respinge, ca nefondate, alegațiile titularului dreptului de recurs în această parte, reiterând faptul că invocarea unor pretinse erori admise la etapa judecării cauzei de către instanța de apel, urmează a fi precedate de o motivare corespunzătoare privind esența acestora și indicarea expresă a circumstanțelor cauzei, cărora sunt subsecvente, cerințe ce nu se întrevăd din conținutul recursului declarat, din următoarele considerente.

Cu referire la argumentele titularului dreptului de recurs, precum că *„atât instanța de fond, cât și instanța de apel nu au dorit să ia în considerare motivele invocate de inculpat cât și de apărare, mai mult ca atât, le-a respins ca nefondate, apreciindu-le critic”* Colegiul penal lărgit notează că, acestea sunt neîntemeiate, or, instanța de recurs atestă că, în conținutul sentinței primei instanțe și a deciziei instanței de apel, argumentele invocate de recurent au constituit obiect al examinării, fiind

analizate chestiunile esențiale specificate de acesta, fapt ce permite instanței de recurs să însușească concluziile instanțelor ierarhic inferioare.

Contrar aserțiunilor avocatului Turculeț Mariana în numele inculpatului, precum că, „*prin probatoriul administrat, nu a fost dovedită în nici un mod prezența elementelor componente de infracțiune prevăzute la art. 171 alin. (1), 172 alin. (2), 179 alin. (2) Cod penal, deoarece partea acuzării nu a prezentat nici o probă materială directă, care ar demonstra vinovăția inculpatului, or, potrivit art. 8 alin. (3) din Codul de procedură penală, concluziile despre vinovăția persoanei de săvârșirea infracțiunii nu pot fi întemeiate pe presupuneri. Toate dubiile în probarea învinuirii, care nu pot fi înlăturate în condițiile prezentului cod se interpretează în favoarea bănuțului, învinuitului, inculpatului*”, Colegiul penal lărgit, verificând suplimentar lucrările dosarului, remarcă că judecând apelul instanța a examinat cauza sub toate aspectele, complet și obiectiv și a cercetat materialele dosarului, adoptând în consecință o soluție corectă, ce este întemeiată pe un cumul de probe suficient, apreciat de instanța de apel prin prisma art. 101 Cod de procedură penală.

Instanța de apel s-a expus asupra tuturor motivelor esențiale invocate în apel, motivându-și decizia în conformitate cu prevederile art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, respectiv hotărârea cuprinde temeiurile de fapt și de drept ce au dus, la caz, la respingerea apelului declarat de către inculpat, cu menținerea sentinței atacate, așa cum este indicat în pct. 4.1, al prezentei decizii. Deși autorul recursului invocă prezența gravelor încălcări în cadrul procesului de judecată, acesta a evitat expunerea concretă și clară care anume sunt erorile pretinse a fi admise de către instanțele de judecată.

Totodată, raportat la criticile recurentului, Colegiul penal lărgit constată că acestea se referă în mare parte doar la chestiunea de apreciere a probelor. În acest sens, se impune precizarea că, aprecierea probelor este unul din cele mai importante momente ale procesului penal, deoarece întregul volum de muncă depus de către organele de urmărire penală, instanțele judecătorești, cât și de părțile în proces, se concentrează pe soluția ce va fi dată în urma acestei activități.

Aprecierea probelor după intima convingere a judecătorului trebuie să se bazeze pe prevederile legale, iar convingerea intimă se întemeiază pe examinarea tuturor probelor în ansamblu, sub toate aspectele, complet și obiectiv. Legea stabilește că probele admisibile sunt apreciate după relevanța, concludența, veridicitatea și utilitatea acestora, iar toate probele în ansamblu lor sunt apreciate din punct de vedere al coroborării acestora.

Astfel, instanța de recurs reiterează că instanța de apel corect a constatat că au fost administrate suficiente probe care confirmă prezența elementelor infracțiunilor incriminate în acțiunile inculpatului Petrache Andrei, fără ca instanța de apel să admită omisiuni sau erori de drept sau de fapt ce ar afecta legalitatea și corectitudinea deciziei contestate, iar obiecțiile recurentului reprezintă doar opinia subiectivă a acestuia, or, instanța de recurs ordinar nu identifică vreun temei de a interveni prin prisma argumentelor invocate de

recurent în decizia instanței de apel, care este legală și întemeiată.

Mai mult, după cum s-a constatat *supra*, instanța de apel a apreciat probele prin prisma cerințelor stipulate în art. 101 Cod de procedură penală, expunându-se în decizie cu privire la motivele respingerii argumentelor părții apărării și acceptării probelor prezentate de partea acuzării, respectând rigorile dictate de principiul contradictorialității stipulat în art. 24 Cod de procedură penală.

În speța deferită judecării, Colegiul penal lărgit consemnează că instanța de apel, verificând cele imputate lui Petrache Andrei, a conchis corect că au fost acumulate și prezentate instanței probe verosimile, pertinente și concludente, ce demonstrează indubitabil vinovăția inculpatului de comiterea infracțiunilor incriminate.

6.2. Cu referire la recursurile declarate de inculpat

Colegiul penal lărgit reține că, recurentul indică ca temei pentru declararea recursurilor ordinare, prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 8), 15) Cod de procedură penală, în sensul că pct. 6 „*instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel*”, pct. 8 „*nu au fost întrunite elementele infracțiunii*”; pct. 15 „*instanța de judecată internațională, prin hotărâre pe un alt caz, a constatat o încălcare la nivel național a drepturilor și libertăților omului care poate fi reparată și în această cauză*”.

Verificând legalitatea hotărârii atacate sub aceste aspecte, Colegiul penal lărgit reține că motivele invocate de recurent în susținerea acestor temeiuri de recurs nu s-au confirmat în urma cercetării materialelor cauzei.

Astfel, ce ține de temeiul de recurs invocat de recurent prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, prin prisma cazurilor specificate de recurent, Colegiul penal lărgit constată că acest temei nu este incident în speță, dat fiind faptul că, instanța de apel, la examinarea cauzei a respectat prevederile art. 414 alin. (1), (5), 417 alin. (1) pct. 8), 419 Cod de procedură penală și prin hotărârea adoptată s-a pronunțat asupra tuturor motivelor relevante invocate în apelurile declarate, întemeindu-și soluția în baza probelor verificate și apreciate corect de instanța de apel prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, descrise și analizate în decizia instanței de apel (f.d. 241-263, vol. II)

Cu referire la argumentele recurentului cu privire la existența în cauza examinată a erorii de drept prevăzute la pct. 8) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, potrivit căreia hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel când *nu au fost întrunite elementele infracțiunii*, instanța de recurs menționează, că potrivit art. 113 alin. (1) Cod penal, se consideră calificare a infracțiunii determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite și semnele componenței infracțiunii prevăzute de norma penală.

Colegiul penal reține, că acest temei include cazurile când nu a fost stabilită fapta care corespunde elementelor constitutive ale infracțiunii, nici mijloacele de probă prin intermediul cărora s-au constatat elementele constitutive, ori când nu

au fost stabilite faptele care invocă circumstanțele atenuante și agravante ale infracțiunii.

Potrivit materialelor cauzei, de către prima instanță inculpatul Petrache Andrei a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 179 alin. (2) Cod penal, conform indicilor calificativi: „*violarea de domiciliu - pătrunderea și rămânerea ilegală în domiciliul sau reședința unei persoane fără consimțământul acesteia și refuzul de a le părăsi la cererea ei*”, art. 172 alin. (1) Cod penal, conform indicilor calificativi: „*acțiuni violente cu caracter sexual - satisfacerea poftelor sexuale în forme perverse, săvârșite prin constrângere fizică și psihică a persoanei, profitând de imposibilitatea acesteia de a se apăra*” și art. 171 alin. (1) Cod penal, conform indicilor calificativi: „*violul - raportul sexual săvârșit prin constrângere fizică și psihică a persoanei, profitând de imposibilitatea acesteia de a se apăra, săvârșită cu amenințarea aplicării violenței*”, soluție care în această parte a fost menținută și de către instanța de apel.

La examinarea cauzei, instanța de apel a conchis, că prima instanță corect a stabilit situația de fapt și a încadrat acțiunile reținute în privința inculpatului Petrache Andrei în baza art. 179 alin. (2), art. 172 alin. (1), art. 172 alin. (1) Cod penal, or, prima instanță a dat o apreciere corectă probatoriului administrat în conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală, prin prisma admisibilității, pertinentei și concludenței, utilității și veridicității în coroborare cu declarațiile date în ședința de judecată.

În opinia Colegiului penal lărgit, recurentul invocă în recursurile sale practic aceleași motive pe care le-a indicat în apel, iar instanța de apel s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate și a adoptat o hotărâre legală, întemeiată și motivată, cuprinzând argumente fundamentate în fapt și în drept, prezentate în hotărârea atacată.

Astfel, Colegiul penal lărgit menționează, că chestiunile invocate în recurs au format obiect de discuție la judecarea cauzei în prima instanță și în ordine de apel și căroră aceste instanțe le-au dat o motivare corespunzătoare, argumentată și pe larg expusă în hotărârile adoptate, soluție de la care instanța de recurs nu se va îndepărta, și a cărei reluare nu se mai impune, învederând considerentele Curții Europene și anume, în situația în care instanța de fond și-a motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările care confirmă sau infirmă o acuzație penală, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de apel/recurs eventual, o curte de casație poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției ale instanței de fond. (*Garcia Ruis c. Spaniei, Heile c. Finlandei*).

Sub aspectul invocării de recurent a temeiului de recurs prevăzut de pct. 15) alin. (1), art. 427 Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit a observat că, recurentul a făcut trimitere la anumite cauze CtEDO cum ar fi: *Suominen c. Finlandei, Popov c. R. Moldova*.

Lecturând hotărârile enunțate, se constată redarea de către inculpat doar a anumitor pasaje rupte din contextul cauzelor nominalizate. Astfel, inculpatul nu a

raportat constatările Înaltei Curți, vizate în hotărârile sale, referitor la cazul judecat, nu a argumentat relevanța și impactul concret al acestor cazuri asupra mersului procesului de judecată în care acesta are calitate de inculpat, cu scoaterea în evidență a lacunelor admise, nu a redat momentele în care decizia atacată ar contravine acestei practici, nu a arătat care este acea evaluare necorespunzătoare a materialelor cercetate admisă de instanță, nu a scos în evidență care sunt, reieșind din practicile relatate, contradicțiile și erorile admise de către instanța de apel, capabile să răstoarne soluția prin care Petrache Andrei a fost recunoscut vinovat pe învinuirea adusă și condamnat de către instanța de apel.

6.3. Cu referire la recursul declarat de procuror:

Reieșind din conținutul recursului, recurentul, având în vedere respingerea cerinței procurorului de a fi încasate cheltuielile judiciare, invocă ca temei de casare a hotărârii instanței de apel prevederile art.427 alin.(1) pct.6), 16) potrivit cărora hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și norma de drept aplicată în hotărârea atacată contravine unei hotărâri de aplicare a aceiași norme date anterior de către Curtea Supremă de Justiție.

Analizând decizia atacată în raport cu recursul declarat de procuror, Colegiul penal lărgit consideră că sunt nefondate alegațiile acuzatorului de stat cu privire la soluția instanței de apel în ce privește respingerea cererii procurorului de încasare a cheltuielilor judiciare din contul inculpatului.

În acest sens, instanța de recurs precizează că, potrivit art. 229 alin. (1) Cod de procedură penală *„Cheltuielile judiciare sînt suportate de condamnat sau sînt trecute în contul statului.”*

Potrivit alin. (2) al aceleiași norme *„Instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, cu excepția sumelor plătite interpreților, traducătorilor, precum și apărătorilor în cazul asigurării inculpatului cu avocat care acordă asistență juridică garantată de stat, atunci când aceasta o cer interesele justiției și condamnatul nu dispune de mijloacele necesare. Achitarea cheltuielilor judiciare poate fi suportată și de condamnatul care a fost eliberat de pedeapsă sau căruia i-a fost aplicată pedeapsă, precum și de persoana în privința căreia urmărirea penală a fost încetată pe temeiuri de nereabilitare.”*

Raportând circumstanțele invocate în recursul ordinar al procurorului, se atestă că împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârilor contestate, relevă în mod concludent că prima instanță și instanța de apel au constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind chestiunea cheltuielilor judiciare în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală, corect ținând cont de prevederile art. 385 alin. (1) pct. 14), 227 alin. (1) și (3), 143 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, care prescriu expres că la adoptarea sentinței, instanța de judecată soluționează cine și în ce proporție trebuie obligat să plătească cheltuielile judiciare, suportate pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal, care se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate, expertiza se dispune și se efectuează, în mod obligatoriu, pentru

constatarea altor cazuri când prin alte probe nu poate fi stabilit adevărul în cauză, instanțele just, argumentat și în limitele competenței legale statuând că, în speță, cheltuielile pentru efectuarea expertizelor judiciare urmează a fi făcută din contul mijloacelor bugetului de stat, instanța de apel pronunțându-se argumentat asupra tuturor motivelor invocate în apelul acuzării.

Pe lângă aceasta, recursul ordinar, potrivit argumentelor invocate și reproduse în pct. 5. din prezenta decizie, este întemeiat doar pe critica modului în care instanțele au apreciat circumstanțele cauzei în latura cheltuielilor judiciare.

Însă, pornind de la prevederile art. 229 alin. (1) și (3) a Codului de procedură penală, instanța de judecată *poate* obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare și *poate* elibera de plata cheltuielilor judiciare, total sau parțial, condamnatul, judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar.

Astfel, activitatea instanțelor de fond și de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea circumstanțelor cauzei în aspectul cheltuielilor judiciare în alt sens decât cel pe care îl propune acuzarea este o competență și prerogativă legală a acestor instanțe, care nu constituie un temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură penală și, astfel, invocarea acestei chestiuni în recursul ordinar, la fel, este lipsită de orice temei legal.

Prin urmare, Colegiul penal reține că, alegațiile expuse de recurent în recursul declarat, au constituit obiect de discuție în instanța de apel și asupra cărora această instanța s-a expus întemeiat, lipsind astfel careva raționamente pentru ca instanța de recurs să se îndepărteze de la concluziile efectuate de instanța de grad inferior, întrucât criticile procurorului în partea ce se referă la dezacordul cu respingerea încasării cheltuielilor judiciare din contul inculpatului, sunt neîntemeiate, deoarece instanțele de fond corect au ajuns la concluzia că aceste cheltuieli urmează a fi puse în sarcina statului deoarece au fost suportate în cadrul urmăririi penale în vederea acumulării probatoriului necesar pentru demonstrarea vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate.

Totodată, Colegiul penal lărgit menționează că, partea acuzării nu a prezentat careva probe ce ar confirma solvența inculpatului sau capacitatea acestuia de achitare a cheltuielilor judiciare suportate pentru efectuarea expertizei, având această obligație exclusivă.

În aceste condiții, Colegiul penal, consideră că nu este incident în speță cazul de casare invocat de către recurent, ce ar servi drept temei de implicare a instanței de recurs, în sensul casării deciziei contestate, în partea dispoziției referitoare la cheltuielile judiciare.

Cu referire la temeiul invocat de către procuror în baza pct. 16) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală, care prevede că, „hotărârea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara o eroare de drept, comisă de aceasta, atunci când: norma de drept aplicată în hotărârea atacată contravine unei hotărâri de aplicare a aceleiași norme date anterior de către Curtea Supremă de Justiție”, argumentul indicat este neîntemeiat, deoarece recurentul n-a supus unei analize comparate hotărârile în speța examinată în ordine de recurs, prin prisma jurisprudenței invocate, pentru a confirma incidența acesteia la caz.

7. Astfel, Colegiul penal lărgit constată că la judecarea apelurilor, instanța de apel a respectat prevederile art. art. 414-419 Cod de procedură penală, iar hotărârea adoptată cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția pronunțată.

Având în vedere cele relatate, Colegiul penal lărgit atestă că instanța de apel la judecarea cauzei în ordine de apel nu a comis erori de drept, care ar genera casarea deciziei adoptate, fapt ce impune inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate în speță.

8. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Se resping ca inadmisibile, recursurile ordinare declarate de către procurorul-șef al Procuraturii de circumscripție Cahul, Calendari Dumitru, de către avocatul Turculeț Mariana în numele inculpatului și de către inculpatul Petrache Andrei, cu menținerea deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 17 august 2020, în cauza penală în privința lui *Petrache Andrei xxxx*.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **22 aprilie 2021**.

Președinte

Toma Nadejda

Judecători

Boico Victor

Diaconu Iurie

Catan Liliana

Guzun Ion